

מנהג בדת

שיעור חזק חיוני בדרך קצרה

לע"צ הגאון רבי יצחק חיאל בן ר' חיים יוסף יעקובוביץ זצוק"ל
הערות והנצחות ט"ל 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 339 פרשת בשלח תשע"ו

חולין נב-נח

שהדין של רוב בשר הוא דברי שמואל והרי ר' יעקב בר נחמני ביאר בשם שמואל שכרס הפנימי הוא המקום החלק שאין בו כצמר. רב יהודה אומר בשם רב שדרוסה בבהמה היא מזאב ומעלה ובעופות מנץ ומעלה, ולכאורה בבהמה הוא בא למעט חתול ולכאורה זה פשוט ששנינו דרוסת זאב משמע שחתול לא, ואין לומר שהמשנה מחדשת שזאב נחשב דורס גם בגסה שהרי ר' יהודה אומר דרוסת זאב בדהק ודרוסת ארי בגסה ואין לומר שחכמים חולקים על ר' יהודה שהרי ר' בנימין בר יפת אמר בשם ר' אילעא שר' יהודה מפרש את דברי חכמים, אך יש לומר שאין להקשות מר' בנימין על רב יהודה ועוד יש לומר שרב יהודה בא למעט חתול ולחדש שלא נאמר שהמשנה נקטה זאב כי כך הדרך, קמ"ל שדוקא זאב ולא חתול.

רב חסדא אומר שדרוסת חתול ונמיה זה טריפה בגדיים וטלאים וחולדה בעופות, ויש להקשות ששנינו שדרוסת נץ חתול ונמיה עד שתינקב לחלל ומשמע שאין להם דרוסה, ויש לדחות הרי נץ ודאי דורס שהרי שנינו דרוסת הנץ אך יש לומר שאכן בעופות הוא דורס אך לא בגדיים וטלאים אך קשה לרב חסדא והוא יבאר שהוא סובר כמו ששנינו שבריבי אומר שמה שאמרו אין דרוסה זה רק כשאין מצילים אך כשיש מצילים יש דרוסה, אך קשה שהיה מקרה אצל רב כהנא שחתול רדף אחרי תרנגולת והיא נכנסה לחדר קטן וסגרה הדלת בפני החתול והוא הכה את הדלת בכף רגלו ומצאו על הדלת חמשה קורטי דם, ויש לומר שהצלת עצמה זה נקרא שיש מצילים ורבנן סוברים שאכן יש לחתול ארס אך הוא לא שורף בו, ללישנא בתרא זה כדעת בריבי ששנינו שבריבי אמר שלא אמרו שיש דרוסה אלא במקום שיש מצילים אך אם אין מצילין אין דרוסה, אך קשה מהמעשה של התרנגולת אצל רב כהנא, וצריך לומר שהצלת עצמה זה כהצלה שע"י אחרים.

דף נג רב כהנא שאל את רב אם יש דרוסה לחתול, אמר לו רב אף לחולדה יש דרוסה ושאל אותו אם יש דרוס לחולדה אמר לו רב אף לחתול אין דרוסה, והוא שאל את רב אם לחתול וחולדה יש דרוסה אמר לו רב שלחתול כן ולחולדה לא, ויש לפרש את דברי רב שבעופות יש דרוסה לחולדה, ומה שאמר רב שגם לחתול אין דרוסה מדובר בככשים גדולים ומה שרב אמר שלחתול כן ולחולדה לא מדובר בגדיים וטלאים.

רב אשי מסתפק אם יש דרוסה לשאר עופות טמאים או לא אמר רב הליל לרב אשי שרב כהנא אמר שיש דרוסה לשאר עופות ומה ששנינו דרוסת הנץ בעוף הדק יש לפרש שבנץ יש דרוסה בעופות כמותו אך בשאר עופות יש דרוסה רק בקטנים מהם, ללישנא בתרא בנץ יש דרוסה גם בגדולים ממנו, ובשאר עופות יש דרוסה בעופות כמותם.

רב כהנא אומר בשם רב שימי בר אשי שאין דרוסה לשועל, ויש להקשות שרב דימי אמר שהיה מעשה ששועל דרס רחל במרחץ של בית היני ואמרו החכמים שיש דרוסה לשועל, אמר רב ספרא ששם מדובר בחתול, וללישנא בתרא רב כהנא אמר בשם רב שימי בר אשי שיש דרוסה לשועל ורב דימי הקשה ששועל דרס רחל במרחץ של בית היני והחכמים אמרו שאין דרוסה, ורב ספרא אמר ששם מדובר בכלב ואמר רב יוסף שנוקטים שאין דרוסה לכלב.

עוד אמר אביי שנוקטים שאין דרוסה אלא ביד והוא בא להוציא שאין דרוסה לרגל, ואין דרוסה אלא בצפורן להוציא שאין דרוסה בשן, אין דרוסה אלא מדעת להוציא שלא מדעת ואין דרוסה אלא מחיים להוציא לאחור מיתה אך לכאורה מחיים זה ללא צורך שהרי אם אין דרוסה אלא מדעת כ"ש שאינה אלא מחיים, ויש לומר שבא להוציא כשהוא דרס מדעת אלא שפסקו את ידו והיינו אומרים שהוא הטיל את ארסו בזמן שדרס, קמ"ל שהוא מטיל את הארס כשהוא שולף את צפרניו.

רבה בר רב הונא אומר שאם נכנס ארי בין שוורים ומצא צפורן בגבו של אחד מהם לא חוששים שזה מהארי שהרי רוב האריות דורסים ומיעוטים לא דורסים ומי שדרוס צפרנו לא נשמטת וא"כ כאן שהצפורן היא בגב השור א"כ ניתן לתלות שהשור התחכך בכותל, אך קשה שניתן לומר שרוב השוורים מתחככים ומיעוטים לא מתחככים ומה שהתחכך לא יושב לו צפורן בגבו והשור הזה שיש לו צפורן בגבו זה מהארי ויש לומר שכיון שניתן לומר כך או כך א"כ נעמיד את הדבר על חזקתו וזה ספק דרוסה ורב סובר שלא חוששים לספק דרוסה, ואביי אומר שרב דיבר רק כשיש צפורן אך אם יש מקום של צפורן יש לחשוש, ורב דיבר בצפורן לחה אך אם היא יבשה היא עשויה

דף נב אם נפל עוף על חול דק לא חוששים לנפולה ואם נפל על חול גס חוששים לנפילה, אם נפל על אבק דרכים חוששים, אם נפל על תבן שעשוי בחבילה חוששים ואם אינו עשוי בחבילה לא חוששים, אם נפל על חיטים והדומים להם לא חוששים ואם נפל על שעורים והדומים להם חוששים, בכל מיני קטניות לא חוששים לריסוק אברים חוץ מרוביא, אם נפל על אפונים אין בו משום ריסוק אברים אם נפל על חומוס חוששים לריסוק אברים, והכלל הוא שבדבר שהוא מחליק אין בו ריסוק אברים ואם אינו מחליק יש בו ריסוק אברים, אם יש דבק על דף קטן רב אשי מתיר ואמימר אסר, ולכו"ע כשנדבק בכנף אחד מותר ונחלקו כשנדבק בשני כנפיו, האוסר סובר איך הוא יקום וא"כ הוא נחבט בנפילתו והמתיר סובר שהוא יכול לקום שהוא נושא עצמו במקצת בעקבי גפיו, וללישנא בתרא אם נדבק בשני כנפיו לכו"ע אסור כי אינו יכול לקום ונחלקו בנדבק בכנף אחד המתיר סובר שהוא יכול לעוף בכנפו האחת והאוסר סובר שאם אינו יכול לעוף באחת הוא לא יכול לעוף גם בשניה, ולהלכה נדבק בשני כנפיו אסור ואם נדבק בכנף אחת מותר.

נשברו רוב הצלעות היא טריפה ושנו בכרייתא שרוב הצלעות היינו שש מכל צד או י"א מכאן ואחת מכאן, ואמר זעירי שצריך שהשבר יהיה מחצי הצלעות לצד השדרה ורבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שמדובר בצלעות גדולות שיש בהן מוח, ועולא אומר שכן זכאי אמר שבנעקרו הפסול הוא אפילו מצד אחד ובנשתברו צריך ברוב משני צדדים, ור' יוחנן סובר שביין נעקרו וביין נשתברו צריך רוב משני צדדים.

רב אומר שאם נשברה צלע וחוליא עמה היא טריפה, ושאלו אותו רב כהנא ורב אסי מה הדין בנעקרה צלע מכאן וצלע מכאן והחוליא קיימת, אמר להם רב הרי זה ודאי גיסטרא שהיא נבילה ולכאורה רב עצמו גם דיבר כשהיא גיסטרא, ויש לומר שרב אמר צלע בלי חוליא, אך קשה הרי רב אמר צלע וחוליא, ויש לומר שרב דיבר בסלע וחצי חוליא, ולפ"ז יוצא שרב כהנא ורב אסי דיברו על צלע בלי חוליא ועל זה אמר להם רב שזה גיסטרא, וקשה שעולא אמר בשם ר' יוחנן שנעקרו פוסל ברוב צד אחד ובנשתברו צריך רוב שני צדדים, ויש לומר ששם מדובר כשהם זה שלא כנגד זה ורב אמר גיסטרא כשנעקר זה כנגד זה, אך קשה שר' יוחנן אמר רוב שני צדדים וא"כ לא יתכן שלא יהיה לפחות אחד זה כנגד זה ויש לומר ששם מדובר שנשבר רק הבוכנא בלי הקיבול שלה והיינו צלע בלי החוליא, ורב כהנא ורב אסי דברו בצלע ומקצת חוליא, אך קשה שזה ממש דברי רב ויש לומר שהם לא שמעו את דברי רב, אך קשה שהם צריכים לשאול אותו על אחד ואח"כ ישאלו על שתיים, ויש לומר שהם שאלו על שתיים כיוון שאם ישאלו על אחד א"כ אם הוא יענה להם שזה טריפה א"כ כ"ש ששתיים זה טריפה ואם הוא יגיד שזה כשר א"כ אח"כ ישאלו אותו על שתיים, אך קשה כששאלוהו על שתיים א"כ נאמר שאם הוא יענה להם שהיא כשרה א"כ כ"ש שאחד כשר, ואם הוא יענה שזה טריפה ישאלוהו על אחת, ויש לומר שהם סברו שהוא יכעס שהרי אם אחד טריפה כ"ש שתיים, אך קשה הרי הם אמרו לו והוא לא כעס ויש לומר שכשהוא אמר להם שזה כגיסטרא זה עצמו היה הביטוי של הכעס.

רבה בר רב שילא אומר בשם רב מתנא בשם שמואל שאם נעקרה צלע מעיקרה והגולגולת שנחבסה ברובה ובשר שחופה את רוב הכרס ברובה היא טריפה, ויש להקשות ששנינו עמוד ב שלב"ש שתי חוליות זה חסרון בשדרה לענין טומאת אהל ולב"ה אפילו חוליא אחת זה חסרון, ואמר על זה רב יהודה בשם שמואל שהם נחלקו גם לענין טריפה, ויש לומר שאצלינו מדובר שנעקרה הצלע בלי חוליא ושם מדובר שחסר חוליא בלי צלע אך קשה שאמנם יתכן צלע בלי חוליא אך לא יתכן חוליא בלי צלע, ויש לומר שמדובר בסוף השדרה למטה מהכסלים שמצוי צלעות בלי חוליא ור' אושעיא הקשה מדוע לא שנו את זה בקולי ב"ש וחומרי ב"ה לגבי טריפה ויש לומר שעיקר המשנה נשנתה לענין טומאת אהל שב"ש הם המחמירים.

ר' ירמיה מסתפק לגבי רוב גולגולת אם מדובר ברוב גובהה או ברוב היקפה, ונשאר בתיקו. רב אשי מספק לגבי רוב בשר אם מדובר שהרוב קרוע או שניטל הרוב ולכאורה יש לפשוט ממה ששנינו שכרס הפנימית שניקבה או שנקרע רוב החיצונה וביארו בא"י בשם ר' יוסי בר' חנינא שכל הכרס כולו נקרא כרס הפנימי והחיצון נקרא בשר שחופה את רוב הכרס, ויש לומר

להשתמש ויש לחשוש לדרוסה, וגם בלחה שרב הכשיר מדובר רק באחת אך אם היו שנים או שלש צפוניים חוששים, ודוקא כשהם בשורה של כף האריה.

רב אומר שלא חוששים לספק דרוסה ושמואל אומר שחוששים לספק דרוסה ולכו"ע אם יש ספק אם נכנס או לא לא חוששים, ולכו"ע אם יש ספק אם הוא כלב או חתול לא חוששים, ואם הוא נכנס ושתק וישב ביניהם לא חוששים שאומרים שהוא עשה שלום עמם, ואם הוא קטע ראשו של אחד מהם לא חוששים שיש לומר שהוא נח מכעסו, ואם הוא נוהם והם מקרקרים ניתן לומר שהם נבעתי ממנו והוא מהם **עמוד ב** ונחלקו כשהוא שותק והם מקרקרים ששמואל אומר שהוא עשה בהם מעשה ורב סובר שהם מקרקרים מחמת הפחד ממנו, ואמיר אומר להלכה שחוששים לספק דרוסה ואמר לו רב אשי הרי רב לא חשש אמר לו אמיר לא שמעתי כלומר איני סובר כמותו, וללישנא בתרא רב הודה לדברי שמואל, שהיה מקרה שני נכנס בסל של עופות והביאום לרב והוא שלח לשמואל ושמואל חנקם וזרקם לנהר ואם נאמר שרב לא חזר בו מדוע הוא לא התירם, ויש לדחות שזה היה מקומו של שמואל, ומה ששמואל הרגם ולא זרקם בנהר כמו שהם כי הוא חשש שהם יפרחו ויעלו מהנהר ומה שהוא לא השהם י"ב חדש כי הוא חשש לתקלה והוא לא הורה למכרם לעכו"ם כי חוששים שהם ימכרום לישראל, אך קשה מדוע הוא לא השליכם לאשפה, ולכו"ע קשה מדוע הוא לא השליכם לכלבים אלא כדי לפרסם את הדבר לאיסור.

אצל רב אשי היה ברווז שנכנס לבין הקנים ויצא משם כשצוארו מלוכלך בדם, אמר רב אשי שכמו שבספק חתול או כלב תולים בכלב כך כשיש ספק אם זה מקנים או מחתול יש לתלות שזה מקנה.

בני ר' חייא אמרו שבדרוסה יש לבדוק כנגד בני מעיים ואמר רב יוסף ששמואל כבר פירש כך בשם ר' חנינא בן אנטונינוס שהבדיקה היא כנגד בני מעיים.

אילפא מסתפק אם יש דרוסה לסימנים או לא ור' זירא אמר שרב חנן בר רבא כבר פירש בשם רב שהבדיקה בדרוסה היא כנגד כל החלל ואפילו בסימנים.

אילפאמסתפק מה שיעור הפסול כשנדלדלו הסימנים, ואמר ר' זירא שרבה בר בר חנה כבר פירש את זה בשם שמואל שהשיעור הוא כשנדלדלו ברוכס.

רב אמי מסתפק במקרה שהתמססם שהיה דריסה במקום שהוא לא כנגד החלל, אמר ר' זירא שרב יהודה פירש את זה בשם רב שהשיעור בדרוסה הוא כדי שיאידם הבשר כנגד בני מעיים ואם התמססם הבשר רואים כאילו אינו, ומבאר רב הונא בר רב יהושע שהוא כשיעור שהרופא גורדו ומעמידו על בשר חי.

רב אשי אמר שכשהוא היה אצל רב כהנא הביאו לפניו ריאה שכשהיא ישבה בתוכה היא ישבה כראוי וכשהרימו אותה נפל ממנה חתיכות חתיכות והטריפו אותה כדברי רב הונא בר רב יהושע לגבי נסמסמס, ור"נ אומר שבקוף השיעור הוא כדי שתינקב לחלל ובדרוסה משיאידם הבשר כנגד בני מעיים ורב זביד שנה בדרוסה משיאידם בשר כנגד בני מעיים ובסימנים עד שיאדימו הסימנים עצמם.

רב פפא אומר שרב ביבי בר אביי הסתפק,

דף נד שלגבי פסול ניקב בוושט השיעור הוא משהו וא"כ גם דריסתו במשהו ובקנה שפסול נקב הוא בכאיסר כמה שיעור דריסתו ואח"כ הוא פשט שבין בוושט ובין בקנה שיעור הדריסה הוא במשהו כי הארס שורף אותה גם במשהו.

רב יצחק בר שמואל בר מרתא ישב לפני ר"נ ואמר שיש לבדוק בדרוסה כנגד בני מעיים ואמר ר"נ שרב מודה שצריך מהכף עד הירך ואין לפרש כך היד שא"כ זה כנגד בני מעיים אלא הכוונה מכף המוח עד הירך.

כשעלה רב חייא בר יוסף הוא ראה שר"ל ור' יוחנן אומרים שצריך בדיקה בדרוסה כנגד בני מעיים והוא אמר להם שרב הורה מכף המוח עד הירך אמר ר"ל מיהו רב שאומרים שמועות משמו ואיני מכירו אמר לו ר' יוחנן וכי לא הכרת את התלמיד ששימש את רבי ורבה ור' חייא ובשבועה שאני שמשתי בעמידה והוא בישיבה וכוהו הוא בכל התורה, ופתח ר"ל ואמר זכור אותו האיש לטוב שאמרו שמועה מפיו שאם מצאו קנה שמוטה והיא נשחטה היא כשרה ששמוטה לא יכולה להשחט ור' יוחנן אמר שיביא ממקום אחר וידמה לה, ואמר ר"נ שכל זה רק כשהשוחט לא תפש בסימנים ושחט אך אם הוא תפש בסימנים ושחט יתכן ששחט גם אחר שנשמט.

המשנה אמרה כלל שכל מה שאין כמוה חיה היא טריפה וזה בא לרבות את הטריפות של שבע שמועות האמוראים.

אנשי יוסף הצייד היו מכים חיות בגיד הנשה והם מתו ובאו לפני ר' יהודה בן בתירא והוא אמר האם רציתם להוסיף על טריפות שאין למנות אלא מה שמנו חכמים, ואנשי פפא בר אבא הצייד הכו בכליא והרגו וכשבראו לפני ר' אבא הוא אמר וכי באתם להוסיף על הטריפות

שאינן למנות אלא מה שמנו חכמים ומה שראיתם שהיא מתה מכך יתכן שאם היו נותנים להם סם היא היתה חיה.

משנה אלו כשרות בבהמה: ניקבה הגרגרת או שנסדקה ואמר רשב"ג שהשיעור של חסרון שפוסל בה הוא כאיסר האיטלקי, אם נפחתה הגולגולת ולא ניקב קרום של מוח, ניקב הלב אך לא לבית חללו נשברה השדרה אך לא נפסק חוט השדרה ניטל הכבד ונשאר ממנו כזית, המסס ובית הכוסות שניקבו זה לתוך זה, ניטל הטחול, ניטלו הכליות, ניטל לחי התחתון, ניטלה האם, וחרותה בידי שמים, ולגבי גלודה נחלקו שלר"מ כשרה ולחכמים פסולה. **גמרא** ר' יוחנן אומר שהמשנה שמנתה אלו טריפות דוקא אלו ולר"ל המשנה מנתה אלו כשרות דוקא אלו, ולכאורה נחלקו בטריפה של רב מתנא שאם עצם הירכיים זו ממקומו היא טריפה, ור' יוחנן שנה אלו טריפות דוקא וכתוב זה הכלל **עמוד ב** והוא ראה שדברי רב מתנא שייכים לכלל שזה דומה לשאר ניטלים לכן הוא אמר שרק מה שמנתה המשנה הם טריפות ולא השאר, ור"ל שנה אלו כשרות ומצא שדברי רב מתנא לא נכללים בכלל של מי שחי כי זה לא דומה לנקובה ולא לנפסקה ולא לנטולה לכן הוא שנה אלו כשרות דוקא למעט שבמקרה של רב מתנא היא טריפה.

רבא סובר במקרה של רב מתנא שהיא כשרה אך אם נפסק הגיד שבראש הירך היא טריפה ולהלכה גם בנפסק הגיד הזה היא כשרה כל עוד לא הוא התעכל לגמרי.

רשב"ג אמר שהחסרון בקנה הוא כאיסר ואמר זעירי שבבבל שלא ידעו את השיעור הזה ישערו בדינר קורדינאה והוא כמעה קטנה שנמצאת בין המעות של פומבדיתא, ורב חנא השולחני אמר שעמד עליו בר נפחא וביקש ממני דניר קורדינאה לשער בו טריפה ורציתי לקום מפניו והוא לא הניח לי שהוא אמר לי שבעלי אומניות לא רשאים לעמוד בפני ת"ח שהם עסוקים במלאכתם, אך יש להקשות ששינוי שכל בעלי אומניות עומדים מפני מוליכי הביכורים ושואלים בשלומם ואומרים להם אחינו בני מקום פלוני בואכם בשלום, אמר ר' יוחנן שעומדים מפניהם אך לא מפני ת"ח ואמר ר' יוסי בר אבין שיש להתבונן מכך כמה חביבה מצוה בשעתה כי עומדים מפני מביאי הביכורים ולא מפני ת"ח, אך יש לדחות שקמים מפניהם כדי שלא ימנעו לבא בעתיד.

ר"צ אומר שאם יש חסרון כסלע בגולגולת דינו כיתור מסלע והיא טריפה ואם יש חסרון כאיסר דינו כיתור כאיסר, ויוצא שר"ס סובר עד ועד בכלל, ורבא מקשה ששינוי שאם יצא חבל ממתה עד חמשה טפחים הוא טהור משמע שחמשה כלמטה, ויש לדחות שחמשה כלמעלה, אך יש להוכיח ממה שכתוב אח"כ מחמשה עד עשרה טמא משמע שעשרה כלמטה, ויש לדחות שעשרה כלמעלה, ויש להקשות ששינוי שכלים דקים שבכלי חרס כשהם ושוליהם ודופנותיהם יושבים שלא בסמיכה

דף נה השיעור הוא מכדי סיכת קטן עד לוג ולכאורה לוג כלמטה וטהור, ויש לדחות שהוא כלמעלה וטמא, ויש להוכיח ממה ששינוי משירור כלי של לוג עד סאה ששיעורו ברביעית לכאורה סאה כלמטה, ויש לדחות שסאה כלמעלה, ויש להוכיח ממה ששינוי שסאה עד סאתיים שיעור שירור בחצי לוג ולכאורה סאתיים כלמעלה ויש לדחות שסאתיים כלמטה, אך קשה ששינוי להדיא שלוג כלמטה וסאה כלמטה וסאתיים כלמטה, ויש לומר שלהחמיר אומרים שעד לא בכלל כמו שאמר ר' אבהו שכל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מגריס של כתמים שמקילים, וכן מדויק ממה שכתוב שם להדיא חמשה כלמטה ועשרה כלמטה.

רב עזריא אומר בשם רבא שרק בניטל הטחול היא כשרה אך אם ניקב הטחול היא טריפה, ור' יוסי בר זבידא מקשה ממה ששינוי שאם נטל מהעובר במעיה מותר באכילה ואם נטל מהטחול או מהכליות זה אסור באכילה ומשמע שהבהמה עצמה מותרת, ויש לומר שגם הבהמה אסורה ונקטו אסור באכילה אגב שכתוב ברישא מותר באכילה, ועוד יש לומר שרק בנחתך מהטחול היא כשרה אך בניקב באמת היא טריפה.

רכיש בר פפא אומר שאם יש לקות של מוגלה בכליה הבהמה טריפה, ובא"י אמרו שזה רק כשהלקות הזו הגיעה **עמוד ב** למקום חריץ שהוא באמצע הכליה מקום שמלבין תחת המתניים.

ר' נחוניא אמר שהוא שאל את המורים על הטריפות של א"י והם אמרו שהלכה כרכיש בכליה, אך לגבי טחול היא טריפה רק כשניקב במקום הקלוש שבטחול ולא כשניקב במקום העבה, ואם נשאר בעביו שלא ניקב כעובי דינר זהב היא כשרה.

בא"י אמרו שהפוסל בריאה כשר בכליה שהרי נקב פוסל רק בריאה ולא בכליה וק"ו שמה שכשר בריאה כשר בכליה, ור' נחנחומא מקשה על הכלל הזה הרי מוגלה כשרה בריאה ופוסלת בכליה ובנעשה כמים זכים כשר בשניהם, אלא אמר ר' אשי שאין לדמות טריפות זו לזו שהרי חותכה מכאן והיא מתה ואם חתך מצד אחר היא חיה, ומים זכים כשר רק בצלולים ולא כשהם עכורים ובצלולים כשר רק כשאנינם

סרוחים אך אם הם סרוחים היא טריפה, כליה שקטנה בבהמה דקה כשרה עד כפול ובגסה עד כענבה בינונית.

בניטל לחי התחתון היא לא טריפה רק אם ניתן להאכילה ע"י הלעטה או המראה ואם לא ניתן להאכילה בהלעטה והמראה היא טריפה.

ניטלה האם כשרה וזה מה ששנינו לקמן טרפחת או שלפוחית לעיל.

שנו בברייתא מהי חרותה שאם צמקה הריאה בידי שמים כשרה ואם זה נעשה בידי אדם היא טריפה, ור"ש בן אלעזר אומר שגם בידי כל הבריות, והסתפקו אם ר"ש בן אלעזר דיבר על הרישא והוא בא להקל שזה נכלל כמו בידי שמים, או שהוא דיבר על הסיפא ולהחמיר, ויש להוכיח מברייתא ששנינו שחרותה בידי אדם טריפה, ור"ש בן אלעזר אומר אף בידי כל הבריות.

רבה בר בר חנה הלך במדבר והוא מצא אילים שצמקה הריאה שלהם והוא שאל בביהמ"ד והם אמרו שבקיץ הוא יביא ספל של חרס לבן וימלא מים קרים ויניחם בה מעת לעת אם יראה בריא זה בידי שמים וכשר ואם לא זה בידי אדם והם טריפה, ובחורף יביא כלי שחור וימלאנו מים פושרים ויניחם בו מעת לעת אם יחזור למראה בריא כשר ואם לא היא טריפה.

שנו בברייתא שר"מ מכשיר גלודה וחכמים אוסרים ואלעזר הסופר ויוחנן בן גודגאד העידו שגלודה פסולה ור"ש בן אלעזר אמר שר"מ חזר בו משמע שר"ש בן אלעזר סבר שר"מ הכשיר, ויש להקשות ששנינו שר"ש בן אלעזר אמר שר"מ וחכמים לא נחלקו שגלודה פסולה וכבר העיד ר' אושעיא בן ר' יהודה הבשם לפני ר"ע בשם ר"ט שגלודה פסולה ואם נשאר בה כסלע כשרה, ור"נ בר יצחק מבאר שלא נחלקו הכוונה שר"מ לא עמד בשיטתו.

רב יהודה אמר בשם שמואל שגלודה כשרה כשנשאר כסלע על פני השדרה כולה, והסתפקו האם מדובר שזה ארוך וצר שהוא כסלע ע"י צירוף או שצריך כרוחב סלע על פני כל השדרה, ויש להוכיח שר' נהוראי פירש בשם שמואל שמדובר שנשאר רוחב סלע על פני כל השדרה ורבה בר בר חנה אמר שצריך שיור סלע בראשי הפרקים, ור"א בן אנטיגנוס אמר בשם ר"א בן ר' ינאי שמספיק סלע במקום טיבורו, ור' ינאי בן ר' ישמעאל הסתפק מה הדין בניטל במקום השדרה אך שאר העור קיים או שניטל במקום טבורו וכל העור קיים או שניטל בראשי פרקים וכל העור קיים, ונשאר בתיקו.

רב סובר שבכל העור אם שאר סלע הוא מציל בגלודה חוץ מהעור שבבית הפרסות, ור' יוחנן סובר שגם עור בית הפרסות מציל, ור' אסי שאל את ר' יוחנן אם עור הפרסות מציל בגלודה ור' יוחנן אמר שהוא מציל והקשה ר' אסי הרי שנית לנו אלו שעורותיהם כבשרם עור בית הפרסות, אמר לו ר' יוחנן שמשנה זו היא דעת יחיד ששנינו שמי ששחט עולה על מנת להקטיר מעור האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם חשב חוץ לזמנו הוא פיגול וחייבים עליו כרת, ואלעזר בן יהודה איש איבלים אומר בשם ר' יעקב וכן אמר ר"ש בן יהודה איש כפר עיכוס בשם ר"ש שבין עור בית הפרסות ובין עור הראש של עגל הרך ובין עור שתחת האליה וכל מה שמנו חכמים לגבי טומאה שעורותיהם כבשרם,

דף נו לרבות עור בית הבושת בכל אלו בחשב חוץ למקומו הוא פסול ואין בו כרת וחוץ לזמנו הוא פיגול וחייבים עליו כרת.

משנה אלו הטריפות בעוף: נקובת וושט פסוקת גרגרת, וכן אם הכתה חולדה על ראשה במקום שהיא נעשית בו טריפה, ניקב הקורקבן ניקבו הדקים, נפלה לאש ונחמרו בני מעיה אם הם ירוקים פסולין ואם אדומים כשרים, אם דרסה וטרפה בכותל או שבהמה ריצצה אותה אם היא מפרססת בשחיטה או שהיא שהתה מעת לעת היא כשרה. **גמרא** רב ושמואל ולוי אומרים שבהכתה חולדה יכניס את ידו בפיו ויבדוק אם המוח מבצבץ ועולה מהנקב היא טריפה ואם לא היא כשרה, אך זה מובן רק למ"ד שבניקב קרום של מוח הוא טריפה רק אם ניקב עד קרום התחתון אך למ"ד שגם בניקב העליון אף שלא ניקב התחתון היא טריפה יש להקשות מה מועילה הבדיקה הנ"ל הרי יתכן שניקב העליון ולא התחתון, ויש לומר שאם ניקב העליון ממילא היה ניקב גם התחתון בגלל רכותו.

זעירי אומר שאין בדיקה לחולדה מפני ששיניה דקות אך זה עדיין לא סיבה לאסור ורב אושעיא מבאר ששיניה דקות ועקומות, וכשהוא הגיע לנהרדעא הוא אמר שמה שאמר היה טעות אלא אמרו בשם ר"ל שבדקים לחולדה ביד כדלעיל ולא במסמר שמעבירו על הנקב, ור' יוחנן אמר אף במסמר, וגם ר' יהודה ור' נתמיה נחלקו במחלוקתם אם בודקים ביד או במחט ואמר הבודק ביד לבדוק במחט עד מתי אתה מכלה ממונם של ישראל והבודק במחט אמר לבדוק ביד עד מתי אתה מאכיל את ישראל נבילות, אך קשה הרי הם שחוטות והכוונה שהוא מאכיל טריפות שמא ניקב הקרום של המוח, ולכאורה יש להוכיח שר' יהודה הוא מי שבדק ביד ששנינו שר"ש בן אלעזר אמר בשם ר' יהודה שבדקים לחולדה ביד ולא במסמר ואם נשבר העצם הוא טריפה גם

בלא ניקב קרום של מוח, ולכאורה קשה מיניה וביה שאם בודקים ביד ולא במסמר א"כ יש בדיקה לחולדה ואח"כ כתוב שבנשבר העצם גם בלא ניקב קרום של מוח הוא טריפה א"כ אין לו בדיקה, ויש לומר שבסיפא מדובר בעוף של מים שאין לו קרום ואמנם ודאי יש קרום במוח אלא הכוונה שהקרום שלו רך.

ר"צ אמר לרב ענן מר אמר ששמואל בדק ביד והכשיר והוא חברינו אמר שרב בדק ביד והכשיר אך לוי שנה שהטריפות שאמרו חכמים בבהמה הם גם בעוף ובעוף הוסיפו נשבר העצם אפילו כשלא ניקב הקרום של המוח, אמר רב ענן שזה מדובר בעוף של מים שאין לו קרום שהקרום שלו רך.

אצל רב חנה היתה תרנגולת והוא שלח אתה לרב מתנה כשהיא שבורת עצם ולא ניקב הקרום של המוח והוא הכשיר אותה, אמר לו רב חנא הרי לוי אמר שהטריפות שיש בבהמה יש גם בעוף ובעוף נוסף גם נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח, אמר לו רב מתנה שזה מדובר בעוף של מים שכאילו אין לו קרום שהוא רך.

רב שיזבי בדק כנגד השמש אם יש נקב ורב ימר בדק ע"י שמילא את הקרום במים **עמוד ב** ורב אחא בר יעקב בדק בראש גרעין החיטה כמו במסמר לעיל, ואמר רב שיזבי שהאווזים שלנו הם כעוף של מים.

אמר ר' יוחנן בשם ר' יוסי בן ר' יהושע ששיעור הירקות בנפלה לאור הוא במשהו כשיעור הפסול בניקב, רב יוסף בן ריב"ל שאל את אביו מה הדין בהוריק הכבד כנגד בני המעיים אמר לו שהיא טריפה אמר לו שזה לא יותר גרוע מניטל אמר רבא שאם הוריק הכבד כנגד בני המעיים א"כ ודאי היא נפלה לאור ונחמרו בני מעיה ולכן היא טריפה.

ריב"ל שלח תרנגולת לפני ר"א הקפר הגדול ואמר לו שהדקים היו ירוקים והוא הכשיר לו ואף ששנינו ירוקים פסולים יש לומר שירקות פוסלת רק בקורקבן לב וכבד, וכן שנינו באלו בני מעיים אמרו בקורקבן לב וכבד.

רב יצחק בר יוסף שלח תרנגולת לר' אבהו ואמר לו שהמעיים היו אדומים והוא פסול לו אמר רב יצחק הרי שנינו ירוקים פסולים ואדומים כשרים אמר ר' אבהו שאדומים שהוריקו וירוקים שהאדימו פסולים ומה שאמרו אדומים כשרים זה רק בקורקבן לב וכבד.

רב שמואל בר חייא אמר בשם ר' מני שאם אדומים הוריקו והוא בשלם הרבה והם האדומים שוב כשרים כי מה שהם הוריקו זה בגלל העשן שנכנס בהם ומי הבישול העבירוהו, ור"נ בר יצחק אומר שלפ"ז אדומים שלא הוריקו ובשלם הרבה והם הוריקו זה טריפה שהתגלה הקלקול שלהם, ואמר רב אשי שא"כ יש לאכול רק ע"י שליקה, אך יש לדחות שלא מחזיקים ריעותא אחרי השחיטה.

ר"א בן אנטיגנוס אומר בשם ר"א בן ר' ינאי שבין בדרסה ובין בטרפה בכותל צריכים בדיקה שמא נשברה השדרה.

משנה אלו כשרות בעוף: ניקבה או נסדקה הגרגרת או שהכתה אותה חולדה במקום שאינה נעשית טריפה, ניקב הזפק, ולרבי אפילו ניטל, יצאו בני מעיה ולא ניקבו נשברו גפיה או רגליה או שנמרטו כנפיה, ור' יהודה אומר שאם ניטלה הנוצה היא פסולה. **גמרא** שנו בברייתא שכשר' סימאי ור' צדוק הלכו לעבר שנה בלוד והם שבתו באונו והם הורו בטרפחת כרבי בזפק, ויש להסתפק אם ההוראה היתה בטרפחת לאסור וכרבי בזפק שכשר, או שהם הורו בטרפחת כמו שהורה רבי בזפק, אך הם לא סברו כרבי בזפק, ונשאר בתיקו, ורבה או ריב"ל אמרו שגגו של הזפק הוא כוושט ואמר רב ביבי בר אביי שזה במקום שהוא נמשך עם הוושט.

רב שמואל בר רב יצחק אומר שביצאו בני מעיה כשר רק כשלא היפך בהם אך אם היפך בהם הם טריפה, שכתוב הוא עשך ויכוונך שהקב"ה ברא באדם כמו בסיס שאם התהפך הוא לא יכול לחיות.

ר"מ דרש בפסוק הוא עשך ויכוונך שהקב"ה עשה את עם ישראל ככרך שהכל בו מהם כהנים מהם נביאים מהם שרים מהם מלכים, כמו שכתוב ממנו פנה ממנו יתד.

ארמי אחד ראה אדם שנפל מהגג לארץ וכריסו פקעה והוא לקח את בנו ושחט אותו באחיזת עיניים,

דף נו ואז הנופל התייסר ונאנח ואז מעיינו חזר למקומו ואז הוא תפר את כריסו.

לרבא הביאו סל עופות שנשברו רגליהם, ורבא בדק אותם בצומת הגידים והכשירם.

רב יהודה אומר בשם רב ששמוטת יד בבהמה כשרה ושמוטת ירך בבהמה טריפה ושמוטת ירך בעוף טריפה שיש לחשוש שניקבה הריאה, ושמואל אומר שיש לבדוק את הריאה וכן אמר ר' יוחנן, וחזקיה אומר שאין ריאה בעוף ור' יוחנן אומר שיש לו ריאה והיא נראית כעלה של וורד בין האגפים, ואין לומר שחזקיה אמר אין ריאה שאין לו ריאה שהרי רואים שיש לו ואין הכוונה שאינו נעשה טריפה ע"י ריאה שהרי לוי שנה שבועף הטריפה ככהמה ויש בו גם טריפה של נשבר העצם בלי שניקב הקרום של המוח, אלא הכוונה שאין בדיקת טריפה בריאה כשנפל לארץ או שנפל לאור ומבאר רב

חנה שהטעם לכך הוא שרוב צלעותיה מגינות על הריאה, אך לכאורה יש לדייק מדברי ר' יוחנן שיש לו ריאה שא"כ חזקיה סבר שאין לו ריאה כלל, אלא אמרו בא"י בשם ר' יוסי בר' חנינא שמדבריו של חזקיה הגדול נראה שהוא לא בקי בתרנגולים.

רב הונא אומר בשם רב שאם נשמטה הירך בעוף הוא כשר ורבה בר רב הונא אמר לרב הונא הרי החכמים שבאו מפומבדיתא אמרו שרב יהודה אמר בשם רב ששמוטת ירך בעוף היא טריפה אמר רב הונא בני אין פשיטת הנהר דומה זו לזו, שיש מקומות שאסרו ויש מקומות שהתירו.

ר' אבא ראה שר' ירמיה בר אבא בדק בצומת הגידים אמר לו ר' אבא מדוע אתה צריך לבדוק הרי רב הונא אמר בשם רב ששמוטת ירך בעוף כשרה, אמר לו ר' ירמיה מכיר אני את המשנה שבהמה שנחתכו רגליה מהארכובה ולמטה היא כשרה ומהארכובה ומעלה היא טריפה וכן כשניטל צומת הגידים, ורב אמר על כך שכך הוא בעוף, אמר ר' אבא א"כ קשה מדברי רב ממקום למקום ושתק ר' ירמיה אמר לו ר' אבא אולי ניתן לחלק בין שמוטה לחתוכה, אמר ר' ירמיה וכי אתה מפרש את דברי רב הרי רב עצמו אמר כן ששמוטה כשרה וחתוכה פסולה

ואין תימה בכך שהרי אם חותך כמאן היא חיה ואם חותך במקום אחר היא מתה, וכך שעלה ר' אבא לא"י הוא ראה שר' זירא אומר בשם רב הונא בשם רב ששמוטת ירך בעוף טריפה אמר לו בחיין הרי מהיום שעלית לכאן **עמוד ב** היה לי פתחון פה לפני רב הונא ושאלתי אותו על זה והוא אמר ששמוטת ירך בעוף כשרה ור' ירמיה בדק בצומת הגידים והוא אמר בסוף דבריו שרב אסר בחתוכת ירך והתיר בשמוטת ירך ומה אתה סובר אמר ר' זירא שרב חייא בר אשי אמר בשם רב ששמוטת ירך בעוף טריפה, וכך אמר ר' יעקב בר אידי בשם ר' יוחנן שהיא טריפה, והוסיף ר' יעקב שאם ר' יוחנן היה במקום שהתירו הוא לא היה מקנטר אפילו ברמז שהוא אסר, שר' חנינא אמר בשם רבי

ששמוטת ירך בעוף כשרה ולר' חנינא היתה תרנגולת שנשמטה ירכה ורבי התיר לו ור' חנינא מלח אותה ללמד הלכה לתלמידים כך התיר לי רבי, אך אין הלכה כמו השמועות הנ"ל אלא כמו ששאל ר' יוסי בר' נהוראי את ריב"ל כמה שיעור קדירת קנה אמר לו הרי שנינו משנה שלמה עד כאיסר האיטלקי אמר לו הרי היתה רחל בשכונתינו שנקדר לה הקנה והיא חיה אמר לו ריב"ל ועל זה אתה סומך הרי הלכה רווחת ששמוטת ירך בעוף טריפה ולר"ש בן חלפתא היתה תרנגולת שנשמטה הירך שלה ועשו לה שפופרת של קנה והיא חיה אלא זה היה תוך י"ב חודש וגם כאן זה היה תוך י"ב חודש.

אמרו על ר"ש בן חלפתא שהוא עסק בדברים ועשה להוציא מלבו של ר' יהודה שאמר שאם ניטלה הנוצה פסולה והיתה לו תרנגולת שניטלה הנוצה שלה והוא כרך אותה בתנור במטלית של צורפי נחושת וגדלו כנפיה האחרונים יותר מהראשונים, ואין לומר שר' יהודה סבר שטריפה יכולה להשביח שהרי היא גדלה במה שהוא הטריף.

ר"ש בן חלפתא נקרא עסק בדברים אמר ר' מרשיא שכתוב בפסוק לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין ומושל תכין בקיץ לחמה, ואמר ר"ש אראה אם אכן אין לה מלך והוא הלך בתקופת תמוז ופרס את גלימתו על קן של נמלים ויצאה נמלה אחת והוא הניח בה סימן והיא חזרה ואמרה להם שיש צל והם יצאו והוא הרים את גלימתו ונפל עליהם שמש והם נפלו עליה והרגוה אמר ר"ש א"כ אין להם מלך שהרי מדוע לא ביקשו רשות להרוג, אך רב אחא בר רבא אמר לרב אשי שניתן לומר שהמלך היה עמם או שהיה להם רשות מהמלך להרוג, או שזה היה בזמן בין מלך למלך, כמו שכתוב בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה, אלא יש לסמוך על הנאמנות של שלמה.

רב הונא אומר ש"ב חודש זה סימן לטריפה, ויש להקשות ששנינו סימן לטריפה כל שאינה יולדת ורשב"ג אומר שאם היה משביחה והולכת היא לא טריפה ואם היא מתנוונת והולכת היא טריפה ורבי אומר שסימן לטריפה הוא ל' יום אמרו לו הרי הרבה מתקיימות שנתיים או שלש, ויש לומר שנחלקו בזה תנאים ששנינו בגולגולת שאם יש בה נקב אחד ארוך ואפילו נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדה, ור' יוסי בן המשולם אומר שהיה מעשה בענבול שאדם אחד נפחתה גולגולתו ועשו לו חתיכת דלעת יבשה והוא חי, אמר ר"ש בן אלעזר וכי משם ראה הרי זה היה בימות החמה וכשהגיעו ימי הצנייה הוא מת מיד.

רב אחא בר יעקב אומר שלהלכה טריפה יולדת ומשביחה.

אמימר אומר שבביצי טריפה,

דף נח השחלה הראשונה אסורה, ומכאן והלאה מותר כי זה וזה גורם, ורב אשי מקשה ששנינו שגם החולקים בולד בהמה טריפה שוים שביצת טריפה אסורה כי היא גדלה באיסור, ויש לומר ששם מדובר בביצה שהיא מתחממת מהארץ וזה רק גורם אחד, ואמימר לא תירץ שמדובר בשחלה הראשונה שא"כ מדוע כתוב גדלה ויש לכתוב גמרה, ומה ששנינו שר"א אומר שולד טריפה לא קרב במזבח ור' יהושע סובר שהיא קרב במזבח והם נחלקו כנטרפה ואח"כ התעברה שר"א סובר

זה וזה גורם אסור ור' יהושע סובר זה וזה גורם מותר, וקשה מדוע לא חלקו לגבי הדייט ויש לומר שהחידוש שר' יהושע מתיר גם לגבוה ואין לומר שיחלקו לגבי הדייט לחדש שר"א אסור כי עדיף לחדש כח של היתר, ושניהם מודים בביצה שאסורה במה שהיא מתחממת מהארץ כי זה גורם אחד, רב אחא סובר כרב אחא בר יעקב שטריפה יולדת והוא מעמיד את דברי אמימר כנ"ל, ורבינא לא סבר כרב אחא בר יעקב והוא שנה את דברי אמימר שבביצים של ספק טריפה ישהה את השחלה הראשונה אם היא תטעון שוב הן מותרות ואם לא אסורות, ורב אשי הקשה ממה ששנינו שמודים בביצת טריפה שאסורה כי היא גדלה באיסור אמר אמימר ששם מדובר בשחלה הראשונה אך קשה א"כ יש לשנות גמרה ולא גדלה ויש לומר שאכן שנו גמרה, ומה ששנינו שולד טריפה לר"א אינו קרב ולר' יהושע הוא קרב הם נחלקו כשהתעברה ואח"כ נטרפה שלר"א עובר ירך אמו ולר' יהושע עובר אינו כירך אמו ומה שהם חלקו לגבוה ולא להדייט לחדש שר' יהושע התיר גם לגבוה ואין לומר שהם יחלקו לגבי הדייט לחדש שגם בזה אסר ר"א שעדיף לשנות כח של היתר, והם מודים בביצת טריפה שאסורה בשחלה הראשונה כי זה כמו הגוף שלה.

להלכה בזכר הוא טריפה רק תוך י"ב חודש ונקבה כל עוד היא לא ילדה.

רב הונא אומר שבריה שאין לה עצם אינה מתקיימת י"ב חודש, ואמר רב פפא שלפ"ז אם קישות התליעה כשהיא מחוברת אסורה **עמוד ב** והתמרים שבכד מותרים אחר י"ב חודש כי אם יש תולעים הם נוצרו בה והם לא שרצו על הארץ.

רב אומר שאין זכוב מסוג בקא שחי יום שלם ואין זכוב חי יותר מ"ב חודש ורב פפא שאל את אביי הרי האנשים אומרים שהזכובה בקתא מרדה בבקא שבע שנים שהיא אמרה לו שהיא ראתה בן מחווא שוחה במים והבקא מצץ ממנו ולא הודיע לה, אמר לו אביי לדבריך מה שאומרים שיש לו בקרנו משקל שישים מנים וכי כמה יש בגופו אלא ודאי הכוונה למשקל שלהם וכן לגבי השנים מדובר בשנים שלהם.

שנינו לגבי מומים שבהמה בת ה' רגלים או ג' רגלים זה מום, אמר רב הונא שזה רק כשיש חסר או יתר ביד אך אם זה ברגל היא טריפה שהרי כל היתר הוא כנטול.

היתה בהמה שהיו לה שני מעי סתום ורבינא הטריף אותה כדברי רב הונא שיתר כנטול, והיתה בהמה שיצא קנה מבית הכסות להוביליא ורב אשי רצה להטריף אותה ואמר לו רב הונא מר בר חייא לרב אשי שלכל הבהמות שרועות בחוץ מצוי בהם כן, והיתה בהמה שיצא קנה מבית הכסות לכרס ומר בר רב אשי רצה להכשירה אמר לו רב אושעיא וכי כל הטריפות נארגו באריגה אחת ומה ששנינו שמותר מותר ומה שלא לא.

נתן בר שילא ראש הטבחים של צפורי העיד לפני רבי שאם יצאו שני בני מעיים כאחד היא טריפה וכנגדם בעוף כשר, ודוקא כשהם יוצאים משני מקומות אך אם הם יוצאים ממקום אחד וכלים עד כאצבע כשר, ונחלקו רב אמי ורב אסי אם כשר רק כשהם מתערבים יחד אח"כ או אפילו כשאינם מתערבים, ולכאורה למ"ד שהם מתערבים מובן מה שכתוב עד כאצבע אך למ"ד שאינם מתערבים מה שייך לכתוב עד כאצבע, ויש לפרש שהכוונה עד כאצבע למטה קרוב למקום היציאה.

ר' יוחנן אומר שר' יהודה שפסל בניטלה הנוצה ור' ישמעאל אמרו דבר אחד שר' ישמעאל אמר שנוצה מצטרפת למחשבת פיגול, ורבא דוחה שיתכן שר' יהודה דיבר על טריפה שלא נשאר דבר המגין ולענין פיגול הוא יסבור כרבנן שאינו מפגל, ור' ישמעאל יכול לסבור כרבנן לגבי טריפה שזה רק מפגל אך הוא לא חשוב לפסול אם ניטל כי ממילא אינו מגין.

משנה אחוות הדם והמעושנת והמצוננת ושאלה הרדופני ושאלה צואת תרנגולים או ששתתה ים רעים כשרה, ואם אכלה סם המוות או שנחש הכישה היא מותרת משום טריפה אך היא אסורה משום סכנת נפשות. **גמרא** שמואל אומר שאם הלעיטה חלתית היא טריפה כי זה מנקב את מעינה ורב זביד מקשה ששנו בכרייתא אחוות הדם והמעושנת ושאלה הרדופני ושאלה צואת תרנגולים ושתתה ימים רעים או הלעיטה תיעה חלתית ופלפלים ושאלה סם המוות כשרה, אם הכישה נחש או נשכה כלב שוטה מותרת משום טריפה ואסורה משום סכנת נפשות, וקשה מחלתית ומסם המוות, ויש לומר שמה שכתוב שכשרה בחלתית מדובר בעלים אך בקרטים היא טריפה, ומה שכתוב שסם המוות מותר מדובר בסם המוות של בהמה שאינו סכנה לאדם, ומה שכתוב שהוא סכנה לאדם מדובר כשאכלה סם המוות של אדם אך קשה שסם המוות של בהמה הוא הרדופני, ויש לומר שנקטו שני סוגים של סם המוות.

רב יהודה מפרש שתיעה הוא השורש של מרוו.